TÜRK HALK ÇALGILARI -8-
DOLAN REVABI

Murat KARABULUT

Uygur Türklerinde kullanılan çalgılardan birisi de «Dolan Revabı» dır. Daha çok Dolanlılar tarafından kullanıldığı için bu adı almıştır. Değişik yapılarda dolan Revabı bulunmaktadır. Staer'a benzemekle beraber şekil ve yapı itibarıyla biraz farklıdır. Gövdesi ağaç olup üzerine deri geçirilmektedir. Eşik kısmında iki ana tel bulunur. Bu üç tel ezginin çalındığı tellerdir. Bunların yanında sap kısmına bağlanan 12 adet rezonans teli mevcuttur. Sap kısmı ağaçtan yapılmaktadır. Perdeli ve perdesiz revablar vardır. Perdeli olanlarında 7 adet rezonans teli vardır. Bunun yanında ezginin çalındığı, tel sayısı üçtür.

Ülkemizdeki revap çalgısıyla da benzerlik göstermektedir. Ancak ülkemizde kullanılan rebap çalgısında rezonans telleri yoktur. Bu çalgılar yayla çalındığı gibi parmakla da çalınabilir.

Dolan Revabının yayılış alanı oldukça geniştir. Çin, Afganistan, Pakistan, gibi ülkeler ile Azerbaycan, Kazakistan gibi Türk Cumhuriyetlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak Afganistanda Afgan Rubabı olarak bilinir. Bu çalgı anlatmaya çalıştığımız revabtan şekil ve yapı bakımından farklıdır. Staer, Tur, Koçkarca, Koçkar Rubabı, Rebap gibi çalgılarla aynı gruba giren bir çalgıdır.
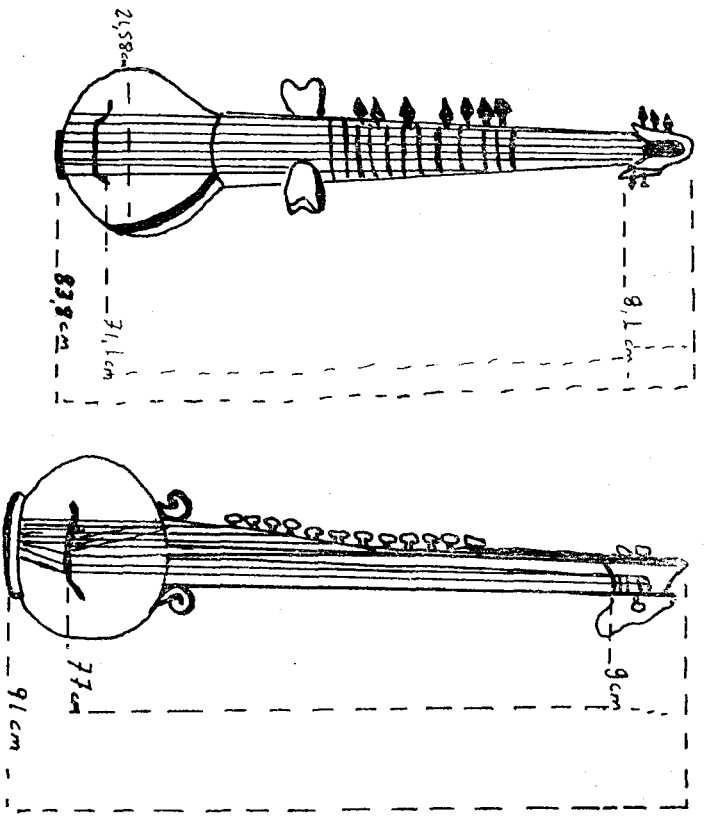
Uygur Türklerinde kullanılan bu çalgının şekli ve ölçüleri aşağıda gösterilmiştir.